

ชื่ออื่น เปล้าเลือด (แม่ฮ่องสอน), หมอน้อย (อุบลราชธานี), สีฟัน (เพชรบุรี), กรุงเขมา (นครศรีธรรมราช), เครือหมาน้อย (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ), ก้นปัด (ภาคตะวันตกเฉียงใต้), กรุงเขมา ขงเขมา พระพาย (ภาคกลาง), อะกามินเยาะ (มลายู-นราธิวาส), ยาสูรย์ ซีเซิงเถิง อย่างหลง (จีนกลาง), วั่นหมอน้อย, หมาน้อย

ไม้เถาเลื้อย ขนาดกลางเนื้อแข็ง ไม่มีมือเกาะ เลื้อยพาดพันตามต้นไม้อื่น ๆ ยาวได้ประมาณ 1 ม. มีรากสะสมอาหารใต้ดิน มีขนนุ่มสั้นขึ้นปกคลุมหนาแน่นตามเถา กิ่ง ช่อดอก และใบ ขยายพันธุ์โดยใช้เมล็ดหรือเหง้า ชอบดินร่วนปนทราย

ใบ เป็นใบเดี่ยว มีหลายลักษณะ เช่น รูปหัวใจ รูปไต รูปกลม หรือรูปไข่กว้าง ออกแบบสลับ ก้านใบปิด ใบมีขนาดกว้างประมาณ 4.5-12 ซม. และยาวประมาณ 4.5-11 ซม. ปลายใบส่วนมากมนหรือเรียวแหลมหรือเป็นติ่งแหลม โคนใบกลมตัด หรือเป็นรูปหัวใจ ส่วนขอบใบเรียบ แผ่นใบบางคล้ายกระดาษ มีขนนุ่มสั้นกระจายทั่วทั้งหลังใบและท้องใบ เส้นใบออกจากโคนใบเป็นรูปฝ่ามือ ก้านใบยาวประมาณ 2-9 ซม. มีขนนุ่มสั้นหรือเกือบเกลี้ยงติดอยู่ที่โคนใบ ห่างจากขอบใบขึ้นมาประมาณ 0.1-1.8 ซม. ใบอ่อนจะมีขนอ่อนนุ่มขึ้นปกคลุมทั้งสองด้านและตามขอบใบ แต่ขนจะร่วงไปเมื่อใบแก่

ดอก เป็นช่อกระจุกสีขาว ดอกมีขนาดเล็กประมาณ 0.2-0.5 มม. ดอกเป็นแบบแยกเพศและอยู่ต่างต้นกัน ออกเรียงแบบช่อเชิงหลั่นมีขนาดเล็ก แต่ละช่อกระจุกจะมีก้านช่อดอกยาวประมาณ 2-4 ซม. มีขนสั้นนุ่ม ออกเป็นกระจุกเดี่ยว ๆ หรือ 2-3 กระจุกในหนึ่งช่อ โดยช่อดอกเพศผู้จะออกตามง่ามใบ ก้านช่อกระจุกแตกแขนง ยึดยาว ประกอบด้วยกระจุกดอกอยู่ตามง่ามใบประดับ ใบประดับมีลักษณะกลมและขยายใหญ่ขึ้น ดอกเพศผู้เป็นสีเขียวหรือสีเหลือง ก้านดอกย่อยยาวประมาณ 1-2 มีกลีบดอกเชื่อมติดกันเป็นรูปถ้วย ยาวประมาณ 0.5 มม. ด้านนอกมีขนขึ้นประปราย และมีกลีบเลี้ยง 4 กลีบ ลักษณะเป็นรูปไข่กลับ ยาวประมาณ 1.25-1.5 มม. ด้านนอกมีขนยาวห่าง มีเกสรเพศผู้เชื่อมติดกัน อับเรณูยาวประมาณ 0.75 มม. ส่วนช่อดอกเพศเมียนั้นจะเป็นช่อคล้ายช่อกระจุกแยกแขนง ทรงแคบ ยาวได้ถึง 18 ซม. โดยจะประกอบไปด้วยช่อดอกที่เป็นกระจุกติดแบบคล้ายเป็นช่อกระจุก แต่แต่ละกระจุกจะอยู่ในง่ามของใบประดับ ใบประดับมีลักษณะกลมเมื่อขยายใหญ่ขึ้นจะยาวได้ถึง 1.5 ซม. มีขนขึ้นประปรายหรือมีขนยาวนุ่ม ก้านดอกย่อยของดอกเพศเมียจะยาวประมาณ 1-1.5 มม. กลีบดอกมี 1 กลีบ ลักษณะเป็นรูปไข่กลับกว้าง โคนสอบ ยาวประมาณ 0.75 มม. และมีกลีบเลี้ยง 1 กลีบ ลักษณะเป็นรูปไข่กลับกว้าง ยาวประมาณ 1.5 มม. ไม่มีเกสรเพศผู้ปลอม เกสรเพศเมียมี 1 อัน ขนาดประมาณ 0.5 มม. มีขนยาวห่าง ก้านเกสรเพศเมียเกลี้ยง และยอดเกสรเพศเมียจะแยกเป็น 3 พู กางออก ออกดอกในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนธันวาคม

ผล เป็นผลสด มีก้านอวบใหญ่ ขนาดประมาณ 1 ซม. ผลมีลักษณะเป็นรูปทรงกลมหรืออยู่ตอนปลาย ผลเป็นสีส้ม เมื่อสุกจะเปลี่ยนเป็นสีแดงหรือสีน้ำตาลแดง ภายในผลมีเมล็ดลักษณะโค้งงอรูปพระจันทร์ครึ่งซีกหรือรูปเกือบกลม ผิวเมล็ดขรุขระ มีรอยแผลเป็นของก้านเกสรเพศเมียติดอยู่ด้านข้าง มีขนสั้นนุ่ม พวงผลชั้นในเป็นรูปไข่กลับ ยาวประมาณ 5 มม. ด้านบนมีสันขวางประมาณ 9-11 สัน เรียงเป็น 2 แถว ชัดเจน

มีเขตการกระจายพันธุ์ในอินเดีย มาเลเซีย อินโดนีเซีย แอฟริกา และอเมริกา ในประเทศไทย พบขึ้นทางภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงใต้ ภาคกลาง และภาคตะวันตกเฉียงใต้ พบขึ้นในป่าดิบ ป่าผลัดใบ และป่าไผ่ ตามริมแม่น้ำลำธาร ตั้งแต่พื้นที่ระดับน้ำทะเลจนถึงความสูงประมาณ 1,100 เมตร